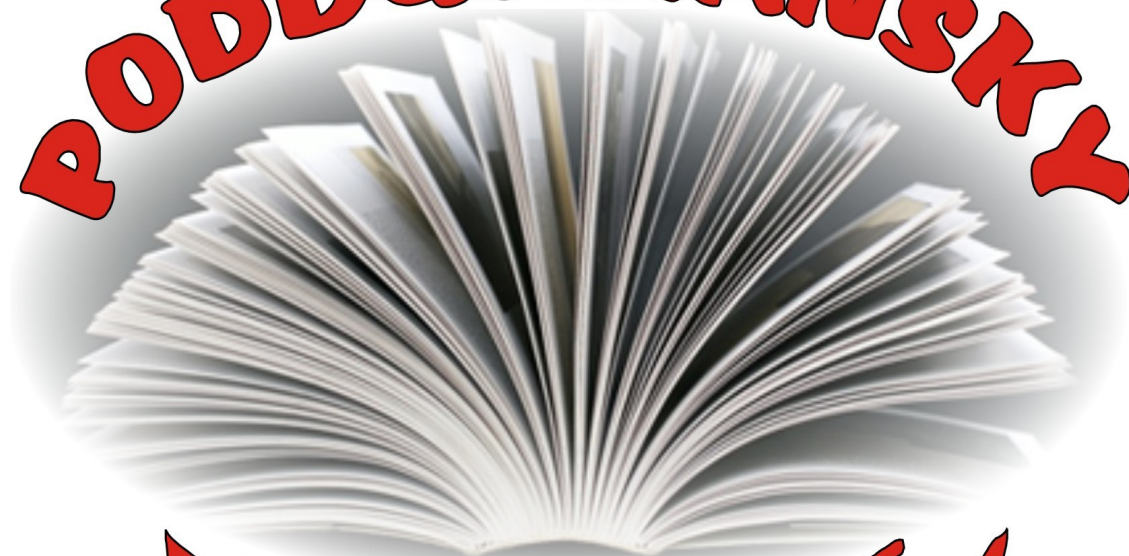

PODDUKLIANSKY

KNIHOVNÍK

Ročník 7 číslo 2

2016

Časopis Poddukľianskej knižnice vo Svidníku

Medzinárodný deň detí

1. júna

OBSAH

<i>Knižnica pre všetkých.....</i>	<i>1</i>
<i>Z aktivít našej knižnice.....</i>	<i>1</i>
<i>Oddelenie ako ho (ne)poznáte.....</i>	<i>11</i>
<i>Regionálne osobnosti – Ján Pichanič.....</i>	<i>13</i>
<i>Z pera našich čitateľov.....</i>	<i>15</i>
<i>Reprezentačná monografia o ľudovej architektúre.....</i>	<i>15</i>
<i>Tradičná literárna akcia v Poddukľianskej knižnici.....</i>	<i>17</i>
<i>Police plné kníh.....</i>	<i>19</i>
<i>Jazykové omyly.....</i>	<i>21</i>
<i>Viete, že...?.....</i>	<i>22</i>
<i>Najkrajšie knižnice sveta.....</i>	<i>23</i>
<i>Výrazy, ktoré prekľenuli tisícročia.....</i>	<i>25</i>
<i>Čas na zábavu.....</i>	<i>26</i>

Knižnica pre všetkých

Z aktivít našej knižnice

Medzi knihy, na ktorých rok čo rok odrastajú naši najmladší čitatelia, tak ako sme na nich vyrastali aj my, patrí aj kniha **Danka a Janka** od obľúbenej slovenskej spisovateľky, prekladateľky, scenáristky a autorky literatúry pre deti a mládež **Márie Ďuričkovej**. O tejto

knihe sa v Podduklianskej knižnici uskutočnila **6.4.2016** beseda. Kniha veselých i poučných príbehov na nerozoznanie podobných sestričiek – dvojičiek patrí k ozajstným bestsellerom slovenskej literatúry pre deti. Danka a Janka sú ako všetky deti, hašteria sa, prekárajú jedna druhú, no keď ide do tuhého, vtedy sa spoja.

Tak ako na Slovensku patrí medzi obľúbené čítanie o Danke a Janke a ich dobrodružstvách, tak v susednom Česku je to kniha **Rozprávok o psíčkovi a mačičke**, ktorú **Josef Čapek**, maliar, spisovateľ, grafik a knižný ilustrátor nielen napísal ale aj sám ilustroval. Sú to obľúbené rozprávky o psíčkovi a mačičke, ako spolu gazdovali v malom domčeku pod lesom, ako si v ňom spolu nažívali a chceli robiť všetko tak, ako robia veľkí ľudia a ešte o všelijakých iných veciach. Tak o týchto obľúbených zvieratkách z tejto roztomilej knihy si v knižnici **21.4.2016** porozprávali deti.

Nepál nie je iba štát s najvyššou horou sveta Mount Everest s čarokrásnymi horskými scenériami, ale Nepál je aj multietnický štát v južnej Ázii, ležiaci vo vysokých horách Himalájí, obývaný množstvom najrôznejších národov a kmeňov. Žijú v rôznych životných podmienkach. Aj keď Nepál patrí medzi najchudobnejšie a najmenej rozvinuté zeme sveta,

kde takmer tretina obyvateľov žije pod hranicou chudoby, obyvatelia tohto štátu patria medzi najpriateľskejších ľudí. Do tohto štátu smerovala aj expedícia, ktorej sa zúčastnil **Ján Brudňák**, dlhoročný člen Klubu slovenských turistov Beskyd vo Svidníku, ktorý prostredníctvom elektronickej prezentácie sa so svojimi zážitkami z tejto expedície, ktorá sa uskutočnila v dňoch 19.10.-14.11.2011, podelil so študentmi Strednej zdravotnej školy milosrdného Samaritána vo Svidníku a to utorok **26.4.2016** v dopoludňajších hodinách. Študenti sa dozvedeli nielen o samotnom výstupe na 6 654 metrový MERA PEAK, turisticky najprístupnejší vrchol Himalájí, je to chodecký terén bez akéhokoľvek istenia, ale aj o tom, ako a kde boli počas tejto cesty ubytovaní, ako sa stravovali, aké mali počasie. Dozvedeli sa niečo aj o živote Šerpov, že Šerpovia sú etnikum obývajúce pohorie Himalájí v Nepále konkrétne jeho najvyššiu časť na hranici s Tibetom, a že sú dokonale previazaní s dobývaním himalájskych vrcholov a bez ich obetavosti väčšina expedícií by ani nezačala, o krásnej prírode, ale i o hlavnom meste Káthmandu.

Tohto roku sa vyhodnotenie regionálnej výtvarnej súťaže pod názvom **Z riše rozprávok** konalo v Podduklianskej knižnici **26.4.2016**. Táto súťaž vo vyhotovovaní a kreslení postavičiek ľubovoľnou technikou podľa prečítanej rozprávky je podujatím s dlhoročnou tradíciou. Je to už jej devätnásty ročník. Do súťaže sa zapojili deti so svojimi prácami, ktorých bolo 65 a to z týchto škôl: ZŠ Ul. Komenského Svidník, ZŠ Nižný Mirošov, ZŠ Ladomirová, ZŠ Ul. 8. mája Svidník a ZŠ Kuková.

Výtvarné práce hodnotila porota v zložení:

Predseda: Mgr. Ján Halčík

Členovia: Mgr. Martina Kotuličová
Mgr. Anna Popiková

I. kategória: Výtvarné práce (50 prác)

1. miesto Dušan Čonka - ŠKD pri ZŠ Ladomirová
2. miesto Hanka Ester Činčuráková - ŠKD pri ZŠ Kuková
3. miesto Daniela Cinová - ŠKD pri ZŠ Ladomirová
4. miesto Dávid Purdeš - ŠKD pri ZŠ N. Mirošov

II. kategória: Kombinovaná technika (11 prác)

1. miesto Mário Haluška - ŠKD pri ZŠ Ladomirová
2. miesto Kolektívna práca - ŠKD pri ZŠ 8. mája
3. miesto Kolektívna práca - ŠKD pri ZŠ Komenského, 3. oddiel
4. miesto Kolektívna práca – ŠKD pri ZŠ 8. mája
5. miesto Simona Siváková a V. Grundzová – ŠKD pri ZŠ N. Mirošov

III. kategória: Rozprávkové postavičky (3 práce)

1. miesto Kolektívna práca - ŠKD pri ZŠ Ladomirová (Rozprávkový strom)
2. miesto Kolektívna práca - ŠKD pri ZŠ Ladomirová (Včielka Mája)
3. miesto Kolektívna práca - ŠKD pri ZŠ Komenského, 3. oddiel

Cena poroty - ŠKD pri ZŠ N. Mirošov (Plastika) (1 plastika)

Milovníci písaného slova a priaznivci obľúbeného spisovateľa, blogera, hudobníka, fotografa a cestovateľa **Pavla „Hiraxa“ Baričáka** sa **4. mája 2016** stretli v Dome kultúry vo Svidníku na jeho **čítačke a motivačnej prednáške**, na ktorej boli autorove slová popretkávané recitáciou básnika Jána Martona zo Svitú, samotného autora, ale aj spevom

a hrou na gitarách v podaní Juraja „Đuriho“ Hnilicu a Michala Kulicha. Celé podujatie bolo filozofickou debatou ako aj rozprávaním o pozitívnom myslení a o rôznych zaujímavostiach, napr. ako by sme sa mali správať v rozličných životných situáciách, ako by sme mali riešiť naše problémy a krízy, ako by sme sa mali učiť prijať všetko čo nám život prináša. Autor dal priestor aj účastníkom podujatia aby mu kládli otázky, na ktoré im s radosťou odpovedal. Okrem iného sme sa dozvedeli, že inšpiráciu na písanie svojich kníh berie zo svojho života, ako aj zo života iných, ktorým radí, a samozrejme zo všetkého, čo vidí a vníma. Pavol Baričák je autorom mnohých románov, zbierok básni, ale aj cestopisov. Má tiež vlastné vydavateľstvo HladoHlas, v ktorom vydáva svoje knihy, ale aj knihy iných autorov. V prestávke a na záver tohto podujatia bola autogramiáda. Toto podujatie organizovala Podduklianska knižnica v spolupráci s mestom Svidník.

Dňa **12.5.2016** sa v Podduklianskej knižnici uskutočnil **prednes poézie a prózy** detí svídnických materských škôl. Títo predškoláci ukázali, že sú naozaj šikovní a vo svojom

srdiečku majú miesto aj pre pekné básničky, riekanky, krátke príbehy a rozprávky. Prekonali trému, nzbierali odvahu a svojim kamarátom predniesli to, čo sa naučili pod vedením svojich učiteliek. Okrem potlesku si vyslúžili sladkosť a naozajstný diplom. Na záver tohto milého podujatia si všetci spolu aj zaspievali.

Do Podduklianskej knižnice vo Svidníku zavítal **24.5.2016** vedecký pracovník, biológ, publicista a jeden z najznámejších slovenských spisovateľov v jednej osobe **Gustáv Murín**, ktorý prítomným predstavil svoju najnovšiu knihu **V tieni Černobyľ'a**. Je to román o neviditeľnej smrti, veľkých peniazoch a láske, v ktorom autor strieda dramatický dej s ešte dramatickejšími faktami. Hrdinovia knihy postupne ako tajničku detektívky odhaľujú

verejnosti doteraz neznáme fakty o černobyľskej havárii, kde ide o ľudské životy a ktorej 30. výročie si pripomíname tento rok. A prečo sa autor rozhodol, že napíše román o tejto havárii? Keďže ho ako vedca-biologa zaskočilo koľko falošných mýtov je okolo tejto tragédie, tak sa v tejto knihe pokúsil dokázať, že nie všetko je tak ako sa hovorí. Toto podujatie bolo spestrené elektronickou prezentáciou vytvorenou z fotografií Pavla Demeša z tohto celosvetovo známeho miesta. Gustáv Murín vydal aj niekoľko kníh s mafiánskou tematikou, ako napr. Mafia na Slovensku, Boss všetkých bossov Mikuláš Černák, Gorily v podsvetí, Volajú ma Žalud' a iné. Vo svojej tvorbe Gustáv Murín načrel aj do takých tém, ako je manželstvo, dlhovekosť, životospráva, obezita, chudnutie, staroba. Jeho poviedky a eseje boli preložené do češtiny, ukrajinčiny, chorvátčiny, rumunčiny a angličtiny. Dozvedeli sme sa aj, že autor pracoval na scenári na televíznom projekte Mafiáni, ktorý v súčasnosti vysiela televízia RTVS. Gustáv Murín nielen pútavo a zaujímavo píše, ale je aj vynikajúcim rozprávačom, ktorého by sme mohli hodiny a hodiny počúvať. Tešíme sa na jeho ďalšie knihy a besedy s ním.

Zbierka **Rúfusových** básní **Modlitbičky** sa stala predmetom besedy, ktorá sa uskutočnila v Podduklianskej knižnici **25.5.2016**, kde sa stretli žiaci štvrtého ročníka Základnej školy Ul. 8. mája a kde im pracovníčka knižnice porozprávala nielen o spisovateľovi Milanovi

Rúfusi, ale hlavne o jeho známej zbierke básni, ktorá pre mimoriadnu obľubu vyšla už v niekoľkých vydaniach. Tieto básne sú hlbokou sondou do detskej duše, detského myšlienkového sveta a zároveň posolstvom, niekedy dosť boľavým. Veľmi vnímavovo a citlivo hľadal Milan Rúfus zmysel a podstatu ľudského bytia. Modlitbičky predstavujú nadčasovú zbierku poézie, ktorá znárodnela, stala sa skutočnou modlitbičkou slovenského národa. Žiaci sa na túto besedu pripravili svojimi vlastnými prezentáciami z jednotlivých básni tejto zbierky a tie svojim spolužiakom aj odprezentovali.

Do celoslovenského projektu Celé Slovensko číta deťom, ktorého heslom je „**Čítajme deťom 20 minút každý deň!**“, sa tak ako aj po minulé roky aj tohto roku zapojila Podduklianska knižnica v dňoch **31.5.-2.6.2016**. Ide o celoslovenský projekt, v rámci ktorého sú hlavnými čítajúcimi

hostami významné osobnosti z daného mesta či regiónu, ktorí sú ochotní čítať pár minút z ich obľúbenej detskej knihy. Týmto nielen spríjemnia deťom voľné chvíle, ale hlavne ukazujú, že aj obyčajné čítanie z kníh môže byť zábavné. Cieľom projektu je vrátiť ku

knihám nielen malých, ale i dospelých, a tak im dať to, čo sa vo svete modernej techniky stráca, krásne chvíle s krásnou literatúrou a tými najbližšími, rodičmi, či starými rodičmi. Do projektu sa zapojili aj deti MŠ vo Vyšnej Olšave, ktoré sa tohto čítania zúčastnili v mobilnej knižnici – bibliobuse.

2. júna 2016 sa v knižnici zišli priaznivci písaného slova, konkrétne poézie, aby sa stretli s poetkou **Máriou Nachajovou**, autorkou piatich básnických zbierok, ktorá rané detstvo strávila vo Svidníku. Aj keď ju život zavial do iných miest, na svoje detstvo nezabudla a veľa básni venovala tomuto regiónu. Autorke vyšli tieto básnické zbierky: Biele ruky briez

(Biele ruky briez), Čekaju tebe (Čakám ťa), Moje atelje (Môj ateliér), Za staruju bramoju. Syluety (Za starou bránou. Siluety). Jej posledná zbierka pod názvom Siluety, ktorá je výberom jej štyroch predchádzajúcich zbierok, vyšla v preklade Valérie Juričkovej do slovenčiny. Stretnutie s milou, skromnou a príjemnou autorkou sa nieslo v literárnej, až rodinnej atmosfére, ktorá bola umocnená krásou jej nádherných básní, ktoré s veľkým citom zarecitovali Anna Vaňková a Mária Labiková, členky Klubu umeleckého slova, ktorý pracuje pri Podduklianskej knižnici. Každý, kto sa zúčastnil tohto podujatia, nám dá za pravdu, že zaujímavým bolo rozprávanie autorky o jej detstve, mladosti, o profesionálnej práci a o literárnej tvorbe. Autorka sa stretla aj so svojimi bývalými spolužiačkami, s ktorými navštevovala Základnú školu vo Svidníku a vysokú školu v Prešove. Zaujímavá bola aj elektronická prezentácia fotografií z autorkinho súkromného archívu, v ktorej nám v spomienkach v krátkosti priblížila svoj život. Podujatie moderovala pracovníčka knižnice Bc. Svetlana Hajduková a na spríjemnenie sa priestormi knižnice niesli tóny našich krásnych ľudových piesni v podaní Marianny Vasilenkovej, ktorú na harmonike sprevádzal Vladislav Sluk. Podujatie zavŕšila autogramiáda autorky, ktorej prajeme pevné zdravie, veľa tvorivých síl, a nech nás poteší ďalšími novými básňami a básnickými zbierkami.

2. ročník

Křížom-krážom po okrese Svidník

Kto ma uhádne?

Rozprávky pre dobré deti

Čarujeme rukami

Malý zvedoš

Kto ma uhádne?

Kolektív zamestnancov knižnice, ktorí sa podieľali na podujatí Leto s knihou

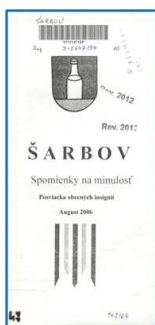
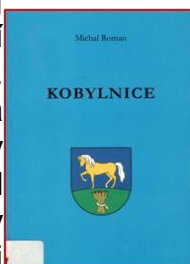
ODDELENIE AKO HO (NE)POZNÁTE

V tejto rubrike oddelenie bibliografie a regionálnej literatúry, postupne predstavuje rozličné typy regionálnych dokumentov s ich stručnou charakteristikou a využiteľnosťou pre každého, kto chce hlbšie poznať nádherný poddukliansky región, jeho históriu a súčasnosť, jeho malebné zákutia, ktoré sa snúbia s pohostinnosťou a láskavosťou ľudí v tomto regióne. Veríme, že si ctený čitateľ nájde cestu do knižnice a načerpá a prehĺbi si svoje vedomosti o tomto regióne aj prostredníctvom uvedeného knižničného fondu.

JUBILEJNÉ PUBLIKÁCIE

Aj v tomto čísle nášho periodika predstavujeme ďalšie jubilejné publikácie obcí, ktoré boli vydané pri príležitosti ich prvej písomnej zmienky. Uvedené publikácie sa nachádzajú v oddelení Podduklianskej knižnice vo Svidníku.

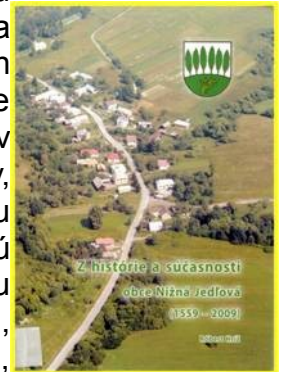
Michala Vaška Prešov vyšla 680. výročia prvej písomnej zmienky profesor, ukrajinista a literát Michal dozvieme, že jednotlivé kapitoly obce do roku 1848, sociálny vývoj v rokoch 1945-1945 a v rokoch 1945-2005. Súčasťou publikácie je zoznam domov a obyvateľov obce k 1.1.2006. Z Kobylníc pochádza o. i. Nikolaj Tóth, ktorý bol v rokoch 1876-1882 gréckokatolíckym biskupom v Prešove a kňaz Alexij Tóth (1854-1909), ktorý dostal výborné vzdelanie vo vtedajšom Uhorsku. Okrem tzv. jazyčia ovládal spisovný maďarský, ruský, nemecký, latinský, anglický jazyk a tiež aj biblickú gréčtinu. V roku 1994 bol A. Tóth Pravoslávnu cirkvou USA kanonizovaný za svätého. V r. 2006 bola vydaná skladačka **Šarbov. Spomienky na minulosť** pri príležitosti posviacky obecných insígnií. V 18. storočí tu mali majetky Aspremontovci, z tohto obdobia pochádza aj najstaršia správa o sklárni v Šarbove z Korabinského lexikónu z roku 1786. Vyrábali sa tu cylindre na petrolejové lampy, priehľadné a farebné fľaše a iné duté výrobky. Začiatkom 80-tych rokov v obci bol v akcii „Z“ postavený lyžiarsky vleč, ktorý v zimnom období využívajú turisti ako vyhľadávaný športový areál pre lyžovanie. V r. 2009 bola vydaná skladačka pod názvom **Vítame vás v obci Krajná Poľana**. Zo skladačky sa dozvieme, že v obci v roku 1907 postavili bratia Tonethovci pílu, ktorú v roku 1936 kúpil Vladislav Vančura a jej názov bol Párna píla veľkostatku L. Vančuru a spol. V obci sa nachádza murovaný gréckokatolícky chrám z roku 1924 zasvätený Narodeniu Panny Márie. Z Krajnej Poľany pochádza známy akademický sochár František Gibala (1912-1987) (citované zo skladačky). Vo forme skladačky boli v r. 2009 spracované

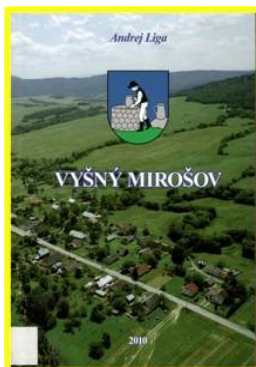
stručné dejiny a súčasnosť obce Šemetkovce pod názvom **Vítame vás v obci Šemetkovce**. Zo skladačky sa dozvieme, citujem: „Raritou obce je drevený

gréckokatolícky chrám východného obradu zasvätený sv. archanjelovi Michalovi. Bol postavený v roku 1752. Väčšina vnútorného zariadenia chrámu je z 18. storočia. Zo staršieho vybavenia, ktoré pochádza zo 17. storočia, sú obrazy sv. Mikuláša, sv. Michala a Vzkriesenie Lazara.“ V tom istom roku pri príležitosti 450. výročia prvej písomnej zmienky o obci bola vydaná monografia pod názvom **Z histórie a súčasnosti obce Nižná Jedľová (1559-2009)**. Jej autorom je Róbert Hriž a recenzentom Peter Ignác. Vydala ju Tlačiareň svidnícka vo Svidníku. Z bohatého obsahu sa dozvieme nielen o prírodných a geografických pomeroch obce, ale aj o najstaršom osídlení, urbárskej regulácii Márie

Terézie, o vysťahovalectve a emigrácii do zámoria, o živote obyvateľov obce v prvej a druhej svetovej vojne a o povojnových rokoch obnovy, ale aj o 60-tych-80-tych rokoch 20. storočia a rozvoji obce po roku 1989. Zaujímavé informácie a fakty sa dozvieme aj z kapitol, ktoré sú venované náboženskému životu, školstvu, Židom v obci, Dobrovoľnému požiarnejmu zboru v Nižnej Jedľovej, poľovníckemu združeniu, futbalovému klubu, Jednotnému roľníckemu družstvu Jedľová, osobnostiam a významným rodákom a rozličným štatistickým údajom. V obci sa narodil Jozef Semančo (1932-1989), pedagóg a autor učebníc pre základné školy s vyučovacím jazykom ukrajinským. Bol aj dlhoročným dobrovoľným knihovníkom v obci Bžany, kde pôsobil až do svojej smrti. Z obce pochádza Juraj Džupin (1920-1969), ktorý v rokoch 1953-1954 vykonával funkciu predsedu Okresného národného výboru vo Svidníku. Rodákom obce je aj Michal Mňahončák, terajší generálny riaditeľ Chemkostavu HSV a.s. v Humennom. Publikácia obsahuje čiernobiele a farebné fotografie. V roku 2010 vydala

Obec Vyšný Mirošov publikáciu **Vyšný Mirošov**, ktorej autorom je JUDr. Andrej Liga, rodák z obce. Aj táto publikácia je po obsahovej stránke bohatá na históriu i súčasný život obyvateľov obce. Dozvieme sa, ako žili obyvatelia v čase prvej a druhej svetovej vojny, ako sa vyvíjalo školstvo, náboženský, kultúrny, politický a športový život v obci, ale aj požiarňa ochrana. Ďalšie kapitoly sú venované ľudovým zvykom a tradíciám, osobnostiam obce, chotárnym názvom. Publikácia je doplnená slovníkom, v ktorom je výber z používaných slov rusínskeho vyšnomirošovského nárečia. Z najvýraznejších osobností obce hodno spomenúť kňazov Iliju Kačura a Juraja Rychvalského. Prvým

vysokoškolsky vzdelaným občanom obce je PhDr. Jozef Kimák, pedagóg, hudobník, pôsobil na rôznych diplomatických funkciách. Autor publikácie Andrej Liga v úvode výstižne uviedol, čo pre človeka znamenajú vlastné korene, vlastné rodisko, citujem: „Pokiaľ človek nepozná vlastné korene, históriu svojej dediny i komunity, len ťažko si k nej vytvorí hlbší vzťah. A pokiaľ si nevie vytvoriť vzťah k vlastnej obci, nemôže si ho vytvoriť ani k svojmu kraju alebo štátu.“

Práve v takom duchu a s takým cieľom spracovávajú históriu i súčasnosť našich obcí obecne úrady v okrese Svidník. Publikácie sú určené súčasnej i budúcej generácii, aby nezabudli na svoje korene. Veríme, že si čitatelia i záujemcovia preštudujú a prečítajú publikácie, ktoré uvádzame na stránkach periodika Poddukliansky knihovník, aby poznali históriu i súčasnosť našich obcí, aby vedeli, kde sú ich korene, a aby si vytvorili pozitívny vzťah k vlastnej obci.

Emília Kudlová

pokračovanie v ďalšom čísle

Regionálne osobnosti

Každý kraj, mesto, či obec má osobnosti, ktoré sa v historickom vývoji spoločnosti, ale aj v súčasnosti zaslúžili o rozvoj určitej oblasti spoločenského života a svojím menom sa preslávili nielen doma, ale aj za hranicami svojej vlasti. Hovoríme im REGIONÁLNE OSOBNOSTI. Poznať takéto osobnosti svojho regiónu patrí ku všeobecnej vzdelanosti a hrdosti každého občana. Je treba chrániť ich kultúrne a duchovné dedičstvo pre terajšie i budúce generácie ako nevyčerpatel'nú studnicu vedomostí, kultúry, zručnosti a vzdelanosti nášho ľudu v kraji pod Duklou. A práve toto je cieľom uvedenej rubriky, v ktorej predstavujeme osobnosti z regiónu Svidník z rozličných oblastí spoločenského života.

Ján Pichanič

pedagóg, verejný a kultúrno-osvetový činiteľ

Narodil sa 4.8.1920 v Nižnej Pisanej, okr. Svidník, v mnohočlennej roľníckej rodine. Veľký vzťah k učeniu mu pomohol prekonať všetky ťažkosti na ceste k získaniu vzdelania. V roku 1939 skončil Učiteľský ústav v Prešove. Najprv učil v Zavadke na

Spiši, neskôr vo Veľkých Bukovciach (teraz Bukovce, okr. Stropkov). V r. 1939-1940 pôsobil v Bratislave. Od roku 1949 do roku 1960 pôsobil vo Svidníku, kde v r. 1949-1952 bol riaditeľom strednej školy, v r. 1952-1954 bol okresným školským inšpektorom. V r. 1954-1957 vykonával funkciu predsedu Okresného národného výboru (ONV) vo Svidníku, kde so zamestnancami úradu založil koncom r. 1956 zborový spevácky súbor pri ONV vo Svidníku, ktorý úspešne účinkoval napr. na 3.

Slávnostiach piesní a tancov ukrajinských pracujúcich vo Svidníku v roku 1957. Ján Pichanič bol jeho umeleckým vedúcim. Spevácky zbor na týchto slávnostiach zaspieval piesne : Vyšla mačka na krjačka (Vyšla mačka na krížek), Bodaj ta korčmička (Aby tá krčmička) a Kozaka nesut (Kozáka nesú). Spevácky zbor pod vedením Jána Pichaniča sa zúčastňoval krajských súťaží záujmovo-umeleckej činnosti, kde získaval popredné miesta. V rokoch 1957 až 1960 bol riaditeľom Domu kultúry a osvety vo Svidníku. V rokoch 1960 až 1970 pôsobil ako riaditeľ Ukrajinského národného divadla a Podduklianskeho ukrajinského ľudového súboru v Prešove. V rokoch 1971-1976 pôsobil vo funkciách

vedúceho odboru kultúry a vedúceho odboru kádrovej a personálnej práce Krajského národného výboru v Košiciach. Od roku 1977 do roku 1980 pracoval v závode VUKOV v Prešove ako zástupca riaditeľa pre kádrovú a personálnu prácu. Bol aktívnym organizátorom záujmovo-umeleckej činnosti, dirigentom, hudobníkom a režisérom. Za svoju činnosť bol nositeľom viacerých vyznamenaní. Bol dlhoročným členom Ústredného výboru Kultúrneho zväzu ukrajinských pracujúcich (ÚV KZUP), pracoval aj ako člen pléna a predsedníctva ÚV KZUP. Svoj rodný kraj mal veľmi rád a často sa tu vracal. Zomrel 28. augusta 1988 v Prešove.

Emília Kudlová

Použitá literatúra

Cocuľa, Milan – Grega, Ján: Náš úrad vo faktoch /Milan Cocuľa, Ján Grega. Svidník : Obvodný úrad, 2008. b.s.

Krajeznavčyj slovnyk rusyniv-ukrajinciv: Prjašivščyna/[kol. avtoriv, uporjadnyk i holovnyj redaktor Fedir Kovač. Prjašiv : Sojuz rusyniv-ukrajinciv Slovac'koji Respubliky, 1999. 496 s. ISBN 80-85137-15-1.

Kudlová, Emília: Ivan Pichanič (1920-1988). Pedagóg a kultúrno-osvetový činiteľ/-PK-. In: Kultúrnik.- Roč. VI, č. 3 (2000), s. 7.- V rubrike Osobnosti regiónu

Stáli na čele okresu Svidník : Ján Pichanič – predseda ONV (1954-1957). In: Podduklianske novinky.- Roč. 7, č. 15 (2008), s. 5.- V rubrike 40 rokov znovuzriadenia okresu Svidník (1968-2008)

Nižná Písaná – rodisko Jána Pichaniča

http://photogallery.abell.sk/index.php?twg_album=Pod+Duklou%2FDedin%2F059_nizna_pisana&twg_show=P8120064.JPG

Z pera našich čitateľov

Napísali ste nám:

REPREZENTAČNÁ MONOGRAFIA O ĽUDOVEJ ARCHITEKTÚRE

Ľudové staviteľstvo patrí medzi najmarkantnejšie prejavy materiálnej kultúry. O tom, že ľudové staviteľské umenie vždy vychádzalo z konkrétnych sociálno-ekonomických a prírodno-klimatických podmienok života ľudu, zdôrazňuje aj dlhoročný vedecký pracovník Slovenského národného múzea – Múzea ukrajinskej kultúry vo Svidníku Miroslav Sopoliga v svojej najnovšej publikácii Ľudová architektúra Ukrajincov na Slovensku (Svidník, 2016, Vydali: Slovenské národné múzeum – Múzeum ukrajinskej kultúry vo Svidníku a občianske združenie Rusínsko-ukrajinská iniciatíva vo Svidníku, 351 s.), ktorá týmito dňami uzrela svetlo sveta.

Monografia pozostáva z 10. základných kapitol. Prvá kapitola Ukrajinci na Slovensku: historicko-etnologický aspekt podáva náčrt o osídlení skúmanej oblasti a etnickej identifikácii obyvateľstva, pričom jasne charakterizuje etnický vývoj tohto, ešte aj v súčasnosti problematizovaného spoločenstva cez spektrum jeho etnonymov. V nasledujúcich kapitolách (2. Ľudové staviteľstvo a okolie, 3. Obytné stavby, 4. Pôdorysný vývoj domu, 5. Interiér ľudového obydlia, 6. Fungovanie

obydlia – organizácia bývania v dome, 7. Hospodárske budovy a typy dvorov, 8. Budovy spoločenského určenia, 9. Sakrálna architektúra. 10. Hlavné tendencie vývoja dedinského stavitelstva po roku 1945) autor podrobne analyzuje prírodno-klimatické podmienky a hospodársky charakter skúmaného územia, charakter dedinských sídiel a organizáciu zástavby, druhy stavebných materiálov, výber staveniska, interiér a spôsob života v dome a pod.

V kapitole o sakrálnych pamiatkach autor na základe porovnávacích výskumov dospel k záveru, že v oblasti severovýchodného Slovenska, podobne ako aj v bojkovskej Zakarpatskej Ukrajiny a lemkovskej oblasti Poľska, v dôsledku špecifických historických, politických a klimatických podmienok života ľudu sa sformoval jednotný západoukrajinský typ drevených chrámov východného rítu – cirkvi.

Prínosom tejto publikácie je skutočnosť, že v jednotlivých kapitolách sú detailne analyzované hospodárske, verejné a technicko-priemyselné pamiatky, pričom v kapitole, určenej verejným s technicko-priemyselným stavbám, okrem jednotlivých typov uvedených pamiatok, patričná pozornosť je venovaná aj typickým odvetviám domácej výroby (tkáčstvo, košíkárstvo...), ako aj rozšíreným remeslám (mlynárstvo, garbierstvo, uhliarstvo, šindliarstvo, drotárstvo...), ktoré sa odovzdávali z generácie na generáciu. Svoje terénne poznatky M. Sopoliga konfrontuje s inými historickými, archeologickými a etnologickými výskumami, o čom svedčí aj obsiahly zoznam použitej literatúry. V tomto prípade sa jedná o syntetizujúce vedecké dielo, ktoré podáva ucelený obraz o ľudovom stavitelstve a bývaní predchádzajúcich generácií.

Monografiu obohacujú dobové čiernobiele a farebné fotografie, náčrty, kresby a iné ilustrácie. Hlavným sponzorom a iniciátorom projektu je Dmitryj Ripela. Výroba: Tlačiareň svidnícka s. r. o., Svidník.

Nadežda Varcholová

Krst knihy, zľava: sponzor Dmitryj Ripela, riaditeľka Ovčiarkeho múzea v Liptovskom Hrádku Iveta Zuskinová, autor Miroslav Sopoliga.

TRADIČNÁ LITERÁRNA AKCIA V PODDUKLIANSKEJ KNIŽNICI

V prvý deň tohtoročných 62. Slávnosti kultúry Rusínov-Ukrajincov Slovenska sa v piatok 18. júna 2016 tradične konala v Podduklianskej knižnici vo Svidníku beseda s ukrajinskými spisovateľmi. S vienkom ľudových piesní na úvod vystúpili

žiaci ZŠ Ul. Karpatská 803/11 pod vedením učiteľky Oxany Chavkovej. Po privítaní vzácných hostí: zástupcu ÚV ZRUS Pavla Bogdana, šéfredaktora prešovských novín „Nove žytтя“ Miroslava Iljuka, predsedníčky Regionálnej rady ZRUS vo Svidníku Ľudmily Ražinej, redaktorky RTVS – NEV Ľudmily Garjanskej a ostatných prítomných riaditeľom Podduklianskej knižnice vo Svidníku pánom Kamilom

Beňkom, slova sa ujal predseda Spolku ukrajinských spisovateľov na Slovensku Ivan Jackanin. Ten predstavil zahraničných hostí - Volodymyra Barnu a Volodymyra Vozňuka („Dva Volod'ky“ ako v básni Sosjury, - žartovne poznamenal I. Jackanin). S básnikom, publicistom a prekladateľom V. Barnom, hrdým a rodu verným Lemkom Svidníčania mali možnosť sa zoznámiť ešte vlni. Tento krát autor im prečítal svoje najnovšie verše, napísané v prešovskom hoteli pri svojom pobyte na Slovensku. Ukrajinský host' oboznámil prítomných aj s básnickým zoskupením Rondel, ktorého je členom. Rondel (z franc. rond, ronde – okrúhly, kruhový) je starobylý francúzsky veršovaný útvar cyklického tvaru, je to báseň zviazaná veršom a rýmom, zložená z troch slôh s refrénom. Jeho začiatok V. Barna spája do čias, kedy sa kňažná Anna Jaroslavna (asi 1032-1075), dcéra kyjevského kniežaťa

Jaroslava Múdreho, vydala za francúzskeho kráľa Henricha I. Z ďalekého Kyjeva si Anna do Francúzska priniesla Evanjelium (podľa legendy práve na toto Evanjelium prisahali na vernosť francúzski králi do revolučného roku 1793), okrem toho sprevádzali ju aj speváci z Desiatkového chrámu (Desjatynna cerkva), považovaného za jeden z prvých kamenných chrámov v Kyjevskej Rusi. Práve títo speváci položili základ vzniku rondelu vo Francúzsku, ktorý bol sprevádzaný

hudbou - lutnou. Do českej poézie túto formu zaviedol Jaroslav Vrchlický (1853 -1912). V súčasnosti na Ukrajine nastáva oživenie rondelu-básní, vlni sa v meste Borispol uskutočnil 1. Medzinárodný festival rondelistov.

Druhým hosťom bol básnik a literárny vedec Volodymyr Vozňuk, ktorý aj napriek zdravotným ťažkostiam zavítal do Svidníka. Ako riaditeľ literárneho Múzea Oľgy Kobyľanskej v Černivciach zameral sa vo svojom výstupe na tvorbu tejto známej bukovinskej prozaičky feministky. Oľga Kobyľanska (1863-1942) je autorkou vyše 80-tich literárnych diel, najznámejšie sú Zem („Zemľa“), Kráľovná („Carivna“), V nedeľu ráno („U nedeľu rano ziľa kopala“) ... I. Jackanin zdôraznil, že v svojom románe Zem autorka okrem sociálnych momentov podáva aj psychologickú analýzu, poukazujúc na fatálnu lásku k zemi. Dokonca aj v súčasnosti v masovokomunikačných prostriedkoch sa objavujú zvesti o dramatických až

tragických udalostiach medzi susedmi, príslušníkmi rodiny a pod., ku ktorým dochádza práve kvôli zemi, kvôli pôde. V českom preklade literárne diela O. Kobyľanskej vyšli ešte v roku 1909, neskôr v roku 1921 v známom vydavateľstve Melantrich, najnovšie Čarodějné kvítí v preklade Rudolfa Hůlku (Mladá fronta, 2008). Prózu O. Kobyľanskej do slovenčiny preložila Marta Lesná (V nedeľu ráno, vydavateľstvo Mladé letá, 1965) a Viera Švenková (Kráľovná, vydavateľstvo Smena, 1973). Práve Viera Švenková pri jednom rozhovore s I. Jackaninom sa mu zdôverila, že pri tomto preklade ju prekvapilo množstvo bukovinských slov podobných výrazom z jej rodného Važca.

Na tejto akcii boli odovzdané aj vyznamenania Ivanovi Jackaninovi od Spolku spisovateľov Ukrajiny a Naukového tovarystva im. Ševčenka (Svetová ukrajinská akademická organizácia, založená v roku 1873 v Ľvove) za literárnu činnosť. Svidnícky prozaik Július Paňko pri príležitosti svojho životného jubilea bol ocenený striebornou medailou Ústredného výboru ZRUS.

Nadežda Varcholová

Police plné kníh

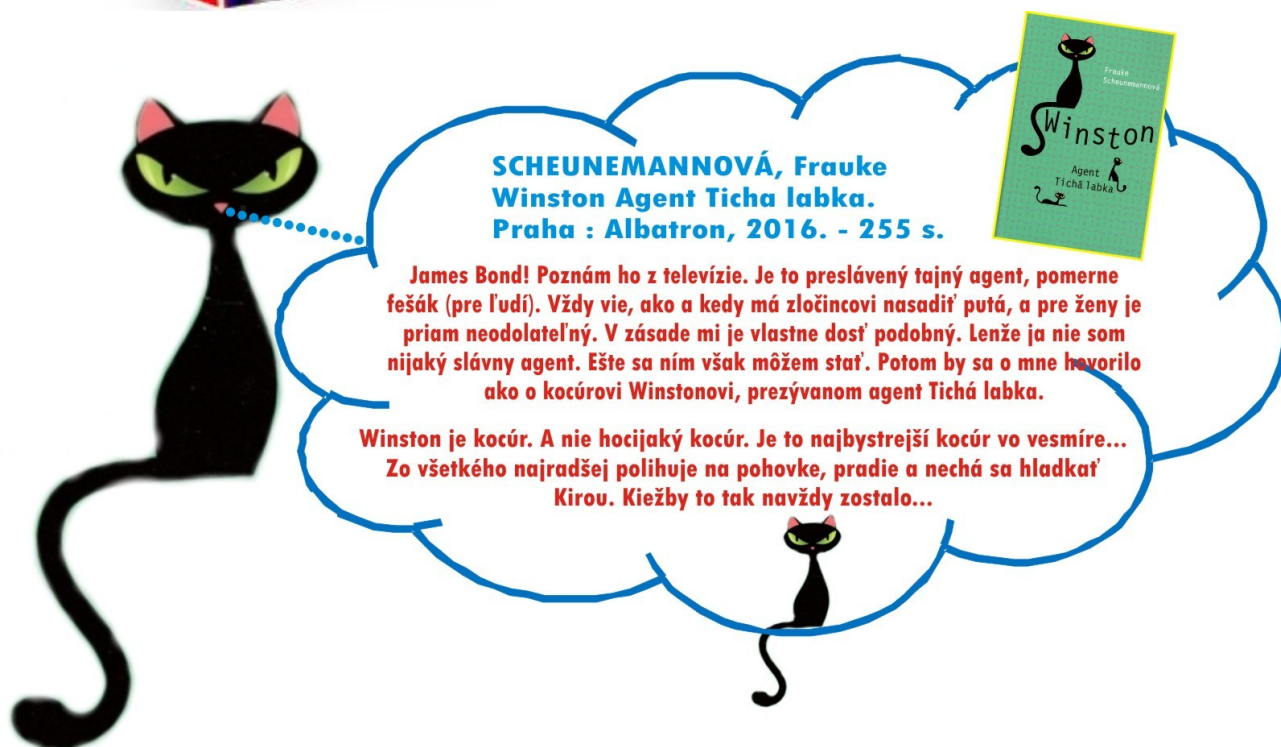

Nájdete v našej knižnici

**HAVRAN, Michal : Ruská špiónka.
Bratislava : Marenčin PT, 2016. - 350 s.**

Vedenie ruskej tajnej služby sa rozhodne vyslať do USA výnimočne krásnu Rusku aby sa pod diplomatickým krytím dostala do blízkosti bývalého prezidenta Billa Clintona. Má využiť jeho slabosť pre pekné ženy s jasnou úlohou: pokúsiť sa zistiť skutočné pohnutky americkej vlády voči novému a už silnému Rusku a prípadne aj smerovanie americkej politiky ovplyvniť... A tak jedného dňa po špeciálnej príprave v špiónážnej centrále pristane na Kennedyho letisku v New Yorku lietadlo Aeroflotu a z neho vystúpi vybrúsený ruský klenot: vysoká, štíhla zlatoryšavá Oksana Kurčatovová, s rozmermi 90-60-90...

**SCHEUNEMANNOVÁ, Frauke
Winston Agent Tichá labka.
Praha : Albatron, 2016. - 255 s.**

James Bond! Poznám ho z televízie. Je to preslávený tajný agent, pomerne fešák (pre ľudí). Vždy vie, ako a kedy má zločincovi nasadiť putá, a pre ženy je priam neodolateľný. V zásade mi je vlastne dosť podobný. Lenže ja nie som nijaký slávny agent. Ešte sa ním však môžem stať. Potom by sa o mne hovorilo ako o kocúrovi Winstonovi, prezývanom agent Tichá labka.

Winston je kocúr. A nie hocijaký kocúr. Je to najbystrejší kocúr vo vesmíre... Zo všetkého najradšej polihuje na pohovke, pradie a nechá sa hladkať Kirou. Kiežby to tak navždy zostalo...

**Mercerová, Sienna : Moja sestra upírka 4.
Upírečka. - Praha : CoBoo, 2016. - 184 s.**

Ivy a Oliviu nik nerozdelí! Hoci sa cesty dvojčiat Ivy a Olivie spojili len nedávno, jedna bez druhej si už nedokážu predstaviť svoj život. Pán Vega sa však nečakane rozhodne presťahovať do Európy - a berie so sebou aj Ivy! To hádam nie?! Olivia s optimizmom roztlieskavačky a Ivy zas s upírkou prefikanosťou spoja svoje sily a zaumienia si, že vymyslia plán, ako presvedčiť Ivinho otca, aby zostali vo Franklin Grove. Ale aký?

KIYOSAKI, Robert T. : Druhá šanca. Pre tvoje peniaze, tvoj život a náš svet. - Bratislava : Motýľ, 2016. - 397 s.

Druhá šanca, najnovšia kniha Roberta Kiyosaka, tohto celosvetovo známeho autora, je určená ľuďom, ktorí si uvedomujú, že je načas začať robiť veci odlišným spôsobom. Dozviete sa, ako urobiť múdrejšie rozhodnutia ohľadom svojich peňazí a života; rozhodnutia, ktoré môžu urobiť náš svet lepším. Je to rozhodnutie o vašej druhej šanci. Toto dielo vám priblíži schopnosť autora predpovedať budúcnosť s úžasnou presnosťou a, čo je najdôležitejšie, povie vám, ako sa môžete stať víťazom a nie porazeným tak, že budete mať svoju finančnú budúcnosť pod kontrolou.

Nadežda Mičáková

Jazykové omýly

V tejto rubrike sa venujeme otázkam jazykovej správnosti, cudzím slovám a frekventovaným nespisovným slovám, ktoré uvádzame spisovným náprotivkom, vychádzajúc z diela Krátky slovník slovenského jazyka, Bratislava 2003 a Príručka slovenského pravopisu pre školy a prax, Bratislava, 2005.

spisovná
slovenčina
aká si?

Vplyv cudzích jazykov sa prejavuje aj v nesprávnych predložkových väzbách, pričom ide najmä o nadužívanie predložiek *k*, *pre*, namiesto správnych predložiek **na**, **do**.

Správne hovoríme: **povzbudiť do...**, **vyzvať do...**, **hrať na klavíri**.

Nesprávne je: **povzbudiť k...**, **vyzvať k...**, **hrať na klavír**.

Predložka *k* sa často chybne používa pri vyjadrovaní účelu, napr. **vzhľadom k tomu**, **k čomu je to dobré**, **k pitiu**, **k smiechu**, **k výročiu** a pod. **Správne** sa účel vyjadruje pomocou predložky **na**: **vzhľadom na to**, **na čo je to dobré**, **na pitie**, **na smiech**, **na výročie**.

Vhodné je vyhýbať sa cudzím slovesným väzbám, ako sú napr. **zvyknúť robiť** namiesto **robiť** alebo **nechať niečo urobiť** namiesto **dať niečo urobiť**.

Pri zložených spojkách si treba dať pozor na nesprávnu formu **a síce** namiesto **správnej a to** pri vyratúvaní. V takomto prípade píšeme pred spojkou **a** čiarku. **Správne je: Policajt odo mňa žiadal doklady, a to vodičský preukaz a občiansky preukaz.**

Na logický význam výroku treba dbať pri spojkových dvojiciach, napr. pri dvojici **tak – ako**. **Správne je poradie tak – ako: Tak v meste, ako na dedine**, nesprávne je: **Ako v meste, tak aj na dedine**.

L. Očipková

Viete, že... Viete, že...

- ◆ **invokácia** /lat./ úvodná časť eposu, v ktorej básnik vzýva múzy; úvodná časť stredovekej listiny
- ◆ **iranistika** /podľa vlast. m./ vedný odbor zaoberajúci sa skúmaním iránskej kultúry, dejín, jazyka a literatúry Iráncov
- ◆ **ironikonym** /gréc./ pseudonym, ktorý bol pôvodne prezývkou autora
- ◆ **ISBN** /z angl. International Standard Book Numbering/ medzinárodné normalizované číslovanie kníh
- ◆ **ISO** /angl./ stratka pomenovania International Organization for Standardization (Medzinárodná normalizačná organizácia)
- ◆ **italika i italienka** /podľa vlast. m./ renesančné kurzívové písmo
- ◆ **italistika** /podľa vlast. m./ študijný a vedný odbor talianskeho jazyka, literatúry, histórie a kultúry
- ◆ **item** /lat./ ďalej, tiež, práve tak, okrem toho
- ◆ **japonistika** /podľa vlast. m./ študijný a vedný odbor zaoberajúci sa japonským jazykom, literatúrou, históriou a kultúrou
- ◆ **judaikum** /podľa Judey/ dielo o Židoch; židovské písomníctvo
- ◆ **juvenílie** /lat./ diela z autorových mladých rokov
- ◆ **juxta** /lat./ časť útržkovej knihy s rovnakým zápisom, aký bol na vytrhnutom liste
- ◆ **kalendárium** /lat./ súpis faktov, udalostí v časovom postupe; útvar vecnej literatúry založený na časovom poradí autorovho života a diela

Prameň: ŠALING, Samo – IVANOVÁ-ŠALINGOVÁ, Mária – MANÍKOVÁ, Zuzana. 1997. *Veľký slovník cudzích slov*. Veľký Šariš : SAMO – AAMM, 1997. 1310 s. ISBN 80-967524-0-5.

Najkrajšie knižnice sveta

Ponúkame Vám pohľad na vybrané svetové knižnice, ktoré jednoducho musíte vidieť, určite budete očarení nielen ich architektúrou.

Bibliothèque du Sénat, Paríž

Biblioteca Vallicelliana, Rím

Bibliothèque Mazarine, Paríž

Biblioteca Angelica, Rím

Zdroj: <http://www.svetkuriozit.sk/najkrajsie-kniznice-sveta-v-parizi-rime/>

Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia

V tejto rubrike na pokračovanie uverejňujeme tzv. výrazy (frazologizmy), ktoré prekonal tisícročia a používame ich dodnes aj v hovorovej reči.

CHAOS

Chaos – podľa gréckych mýtov počiatok a prameň všetkého na svete; pôvodný stav vesmíru. Gréci si ho ako nekonečný ako zmätok prvkov bezhraničnej tme a božskú bytosť. Z temnota a tmavá noc. svetlo a jasný deň, podsvetná priepasť a Zem zrodila nebo a potom dvanásť synov **teda začína grécky vzniku sveta a života. Týmto pojmom sa dnes vyjadruje aj nejasná situácia, zmätok, neporiadok, niečo neusporiadané.**

zvyčajne predstavovali vesmírny priestor alebo beztvárnej prahmoty v zosobnili si ho v Chaosu povstala večná Potom vzniklo večné ďalej sa zrodila zem, všetko oživujúca láska. more. S nebom mala a dcér. **Chaosom sa mytologický výklad**

obrázok na: <http://unisci24.com/205064.html>

CHARITKY

Charitky lat. Gratiae – bohyne pôvabu a krásy, dcéry najvyššieho boha Dia a Ókeanovny Eurynomy. V niektorých mýtoch sa uvádza, že boli dcéry boha slnka Hélia a najády Aigly, ani ich počet u všetkých starovekých autorov nie je vždy rovnaký. Obvykle sa uvádza, že boli tri. Bohovia a ľudia ich mali radi; **boli milé a láskavé, podporovali a chránili družnosť a veselosť, snažili sa život skrásliť a spríjemniť, poskytovali ľuďom všemožné dobrodenie.**

obrázok na:

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Bertel_ThorvaldsenThe_three_Graces_and_Cupid-Thorvaldsen_Museum-Copenhagen.jpg

Použitá literatúra:

Mičáková, Nadežda. 1997. *Výrazy, ktoré preklenuli tisícročia I. : výberová bibliografia*. Svidník : Podduklianska knižnica, 1997. 39 s. ISBN 80-85147-25-4.

Čas na zábavu

Zasmejme sa

Spisovateľ prišiel s rukopisom do vydavateľstva.

„Tak som to stihol napísať za sedem mesiacov

miesto plánovaných deviatich!“

„To bude zasa nedonosené,“ smutne si
povzdychol šéfredaktor.

Do obrazca dopĺňajte čísla od 1 do 9. V každom riadku, stĺpci alebo vo vnútornom štvorci 3x3 (zvýraznenom hrubými čiarami) musia byť všetky čísla od 1 do 9. Žiadne číslo sa v riadku, stĺpci ani vo štvorci 3x3 nesmie opakovať.

SUDOKU

1				7				2
3			1	4	2			7
2					3		6	
	8	3				5	1	
9		4		5				
	6	2					8	9
		1		6		3	2	5
6	3						9	
				3				

					7	2		3
	4	2	3	9	6			
						6	9	
5				6		1		8
9	6	7	1		5		3	
1						9		
4		3			8	5	2	
		1			9			
				2	3			4

**Podduklianský knihovník vydáva Podduklianska knižnica vo Svidníku,
8. mája 697/55, 089 01 Svidník, <http://www.podduklianskakniznica.sk/>,
e-mail: metodika.sk@gmail.com, tel.: 054 7882191. Zodp. red.: Mgr.
Kamil Beňko. Zostavila: Bc. Ľudmila Očipková, Nadežda Mičáková**